

کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد آستان قدس رضوی

نام کتاب: اشعاع تجلی - مدایح و مرثی
مؤلف متن: شیخ عبدالحسین بن محمد حائری تهرانی (۱۲۷۴-۱۳۲۹ ق)

شارح: مترجم

تاریخ تحریر: ۱۲۸۶ ق نوع خط: نسخ تعداد سطور: ۱۲

موضوع ادبیات: زبان فارسی عدد اوراق: ۱۰

طول: ۲۲ عرض: ۱۵ شماره عمومی: ۳۲۶۲۴

وقفی / خریداری آستان قدس رضوی

تاریخ وقف: آبان ۱۳۶۲ نام کاتب: ؟

ملاحظات:

قرین طاق پر سبک نام شروعات و احوالات از فردر عرصت جانت حدیث
بعد هر ماه از ولطف مرحمت عیال این فردر شد در دستبرد علوی حضرت افندک
اشغال درم سلاکت نور یافت تا امید که لغت مواضع لغت در خانه بنام شرح درهم
زبان درم سلاکت لغت گوشت اما همین بدون که روزیست

درم سلاکت

لغت

ادبیات

قرب خاک پر سبکست فم شروعات و احوال از فرد عصر به وقت عصر
 بعد هر ماه از لطف مرحمت عیال این فرد شد در دستبرد علوی حضرت اندک
 اشغال درم بماندست بوقت تمامید که لغت مواضع بقتل در خانه بتم شمع در هم
 زبان نم بگویند لغت گویند اما همین بدون که روزیست

در خانه این بختین در منزل

بیت

استعاره معنی شیخ عبدالحسین بدر مرحوم آقا میرزا محمد علی معری در روزی قدس
 جاری شده در مجلس حضور صاحب الامر علیه و آله
 قسمی از استعاره معنی ضمن سخن در درجی رسیده است تا بخلص بقار
 وی دانستند بزرگوار بوده فرزند احمدش در تجدید در وارس او را ستوده
 در محله اربابان مردم ص ۵۵ شرح روزی سیاه و آبی ۱۳۲۴ راه
 علم و طبع از مردم آن روزی بطلان از روزی در آن
 فخر از اصول و لغت از استعاره معنی تا بخلص بخلی در آن

والله يضار مدح و منقبت حضرت صلاح الامير عجل الله فرجه

جوان شد جهان پیر از نفاس فروید / رصنع بدیع حوفاک چهر شد ^{منز}
و بس شد ستاره دیز گلستان ^{سپهر} / چمن زیب تن نمود لباس و مردین

از این صنعت آفرین بدین صنعت آفرین

بهر جا که بنکوی هم باغ لاله است / بکف شاهد شقیق پر از می پیا ^{است}
بر اوراق سرو کاج در گوشه ^{است} / اگر چشم بر کس است بمسته حواله ^{است}

و کز لطف سبیل است شایسته چنین هیز

ز رنگار بر که رام صفا است این / که خوان باغ را نماید معاینه
در افتاده در میان ولیکن مبین / که آئینه خوب و زشت نماید ^{هزار}

بنند به بر که نقش مکر غر و نازنین

بسودای بلبل است مگو غنچه خند ^{دین} / که در دیک ز برب کند خند ^{دین}
و با طفلکست و طفل تقاضا کند ^{دین} / که چون شیر خوار کان کند نمیکش ^{دین}

مکو بالبان لب مکر بر فرو دین

بکله از هر طرف هزاران هزارها / و ساند بکوش هوش و سر و دنده ^{تارها}

چه اودا

همه اوزار من مغان که در شعله زارها / برقصند از این نغم همه شاخسارها
چه مستان باد و نوش و دستان راستین

در میان بچهر باغ که این خط نوشته ^{است} / مگو باغ تازه خیر خط سبز ^{هشته}
نه این کار هر کس است که صنع فرشته ^{است} / همان نوحه آفرین چنینش سرشته ^{است}

غلط کو خوانیش خط بیخط است این

شکفته دسورست که در سبزه زار باغ / جرار و زرشب چنین بکیر و بکف چراغ
ندانم بطرف باغ که رامیکند سراغ / اگر هم پیا لاله جواست که باوی ندان باغ

چه دین لاله و است پر از باد و سانگین

سرفاز سبیل از صبا کی شکسته ^{است} / که نیل و فراغش با تم فشته ^{است}
بنفشه سیه لباس همه دشته ^{است} / مگو هیچ نوحه ازال از این داغ ^{است}

بروید از این ملال و تاعر از زمین

زالله تله لاهه چکان بدخش شد / حرفان باغ راهمه باد و بخش شد
زهر کو شمره و غوان و رخشان ^{شد} / سحابست پوزال که بر پشت رخس ^{شد}

که هنگام دار گیر چه طنین کشد طنین

زمین همه نوع و س همه سبز نو ^{شد} / و پاییزه زال چرخ و فرد و فروش ^{شد}

بنات نبات خوش نصیبی نیوشد
مکر عیب پیش کوش از سر و نشد

که از بچه خاک بستاری استین

نظر هر کجا کنی کل بوستانی است
درودشت و راغ و باغ کل از غوا^{نست}

وضع بدیع حق چه اثر نیک^{نست} مای
شکوفه درون شاخ چه طفلی نهای

که باشد راهتر از چه اندر شکم چنین

بسوسن نظاره کن که اطف مصورا^{ست}
چند و شیر و خری که جوای شورا

بشوخی از این طرف مجر از مجر است
ز خجلت از آن طرف به بوقع مستر^{ست}

فروشد که جمال بپوشد که جبین

بگلشن مسلم است بنا محرمی نسیم
که کل گشت باغرا کند رخسار حرم

بهر کوشه در جنب بدزدی شود مقیم
ز هر کل بهر مشام رساند سپسیم

خبرها دهد از آن نشانه ها و هد از این

درختان کشید صف را طرف جویا^ر
رده از پس رده قطار از پس قطار

چه جولاهه با فتنه بهم شاخ برك و بار
همان شاخها چه بود همان بركها چه

بسرچه های سبز همه زان حری چنین

نه این تیره خاکدان همان خاک سوخته^{ست}
که آن تیره جامه ابد می فروخته^{ست}

دوباره ز اطلشش که این جامه و فخته^{ست}
ز کله ها که شمعها بگلشن فروخته^{ست}

مکر نقش بند چرخ خداوند ماء و طین

همان دست قدرتی که اینگونه کار کرد
بنفش و سپید سرخ لباس بپا کرد

بساط بسیط را جواهر نثار کرد
چه خون در درك زمین و زان جویا^{کرد}

تواند که زنده کرد و دوباره داد و دین

شکفته ز کا حق کسی که توان کند
بدان سان که از بهار جهان را جوان^{کند}

جهان را بدین قیاس تواند چنان کند
زمین را چه آسمان ملائک مکان کند

ز دايد ز ماه دین کلفهای کفر و کین

کشد از جمال خویش بدست سانقا^ر
ز پشت حجابها رخسار چه افتاب

جمال و جلال را دهد جلوه بی حجاب
بوارد ز حبیب غیب شه نشاه کامیا^ر

مه آسمان مکان شر لا مکان نشین

جهانگیر و تاج نجش شه نشاه منظر
پدر بر پدر امام چنین تا دهم پدر

زهی زاین مقام جاه خهی زاین جلال^{فر}
تعالی از این ثواب تبارك از این کهور

همه خلق را امان همه حق را امین

فلک محمد مه هک ان امام ملک خدام^{ست}
که مایه حدثا و ست بهین ایة قدم

وجب از بس وجب قدم از پی قدم رسد دایره وجود در ایجاد و بطنم

شود هر دو نقطه یک نخستین و پسین

شهی کافتاب ماه و خوشن از سرای ^{اوست} زدن نقش خلق و امر از اول برای او ^{ست}
کلام گویم کن نخستین نوای اوست سرای و های چرخ سرای و های او ^{ست}

خط خط وجود و انقش نکتین

تجلی کرد کار بمعنی نمود اوست وجودی که بود و فیض وجود او ^{ست}
یم هسته هم نم بجز وجود اوست هم فیض بسط فیض غیب شهود او ^{ست}

جهان کشته باید ربو کنی چه او کنی

ز اوج فهم فلک چنین تاحضیض خاک ^{یاک} چه یکجسم این وجود در او چون دوان
ز هر گوشه تافته است چه خوششید کند جلوه از سمک زهره تاسماک

کجا شخص شهنشاس کجا چشم شاه بین

بپاس قدم و امر این چرخ بی قرار بدوران قناده است چه یک چشم ^{انظا}
بزمان او زند مکر دست افتخا پی جستجوی او کند روز شب مدار

که جوید بد جرج خویش مران کوه زمین

هوان همچه ذات حق بیشت سرادقات ورون قباب غیب هد نظم کاینات

رساند

رساند بار و موهری هسته وحیا هراسان ز خلق خلق بد و یاقه نجاست

پوشان ز جمع جمع بجنه از او حصین

چنین کوهی شکوف نه بود و نه ^{صد} هفانست یکجهان کوفت است و کف
جنود مجود و کفر و ده بسنه ^{بصف} بمعنی کوفت اند بتقدیم سر یکف

که تیغ میانیش درخشد کی از میان

سپهریست از جلال هبسته ^{از جمال} جمیلیست بدیل مثال نیست بمثال
هفانست آشکار چه یزدان زو ^{الجلال} جوانست سنا خود کلان است سنا

خلیق است خون نشان سلم است سمکین

روانست روح پاک جهانش بودند درخشد عرش فرش بدانسا که جاز ^ن
مقیم است در سفر غریب است ^{طن} عیانست در خفا هفانست ^{علن}

زهره جزا بهر نقطه مکین

شکفا که این کل از کد امین خطیرا ^{ست} که چشمان ماه و مهر در او سخت خیرا ^{ست}

چه لعلیست عدیل چه نقدیست بقرین

سپهر و دم فروش کد انرفیرا ^{ست} شهنشاه آخران بمعنی اسیرا ^{ست}
نرخیر که کشان فلک دستگیرا ^{ست} بهر حاشه هفانست غلام حقیرا ^{ست}

که این پنج شاخه یکسان که حق از خیر است

که این خور و جیون از این فکر چه است

چه چپال مرز هند چه خاقان ملک ^{چین}
 چه نه پوده سپهر بدنی ورق ورق کتابی مدح اوست که تالیف کرده حق
 ملائک دران میان نشست پرستو بمعنی چه بنگری نه افلاک یک بسوق
 دبستان لغت اوست مر این کیند برین
 ازل تا ابد تمام فراخای مهد اوست اکو حق پرستی است جذر جعد اوست
 اکو شکو ده شیمی نه شهد اوست جهان کوشود جهان در ایام عهد اوست
 که جوشد ز چشمه ساری شیر انکبین
 نخستین دیمه که بر لوح شد قلم بدین سان جرید کوب با نیا اوقلم
 که ای نیست زادگان بر آید از عد بفرمان ما زیند رانی هست دان قلم
 دران کنج نیست ممانید در مکن
 بر آید سر ز خواب که هست بنام ما ^{ما است} سموات عرش فرش پر از احتشام
 بخواهید هر چه هست که کیتی بنام ما ^{لفظ است} نیاز او ید پیش که انعام عام ما ^{است}
 غرق نوال ما است اکو غث اکو سمین
 چه حق کنه ذات او را و هام بر تو ^{است} نه ز این جنس هستی است که موجود ^{دیگر}
 روان مجسم است وجود مصور ^{است} نهان از عقول عقل نبورش منور ^{است}

بکام

چه قران که غامض است لیکن بود مبین
 مر امیر انبیاء زعتش رساله برات نجات خلق وجودش حواله
 شهنشاه احرار ز نورش زباله زکلی از خلق او بهشت است لاله
 زکلی کشت خلق او بهار است لاله
 حجیم جهان کد از فقرش شواره نعیم بهشت خلد ز مهرش اماره
 اکو حشر کند بد و زخ اشاره شود که شراره اش بهشت دوباره
 مطر ز به سلسبیل مرین به حور عین
 اکو تیغ انتقام کشد از نیام قهر و کوب و برق برق ان فشانند شراره
 بسر چادر سیاه کند از سپهر در و راس قرون او کویند شهر شهر
 شود شامگاه دی سحرگاه فرودین
 جهاندار داور که پنهان ز دید بداینان بجیب غیب چرا او ^{کرده}
 ز ملک جهان چرا چه روح امید ز دولت سرای خویش چرا پاکشید
 جهان راست از تو زب چه از شیر نرین
 که ز اباس میکش که کیتی خراب شد بپاس قدوم تو دل دهر ارب شد
 همه عدل داد و دین نمود ناب شد همه ظلم وجود کین در افاق ناب شد

به ان

ستم از ستمکشان کو کشته شرمکین

علی الدین علی الهدی علی النقی علی السک
ز احکام مصطفی نماند است غیر نام
نه ادبی از صلوة نه اتاری از صیام
نه کس از کون بر کن نه جو یا کس از مقام

نه ز فرم بکام کس بود ابان معین

از ان محمدی بنا قوس شد بدل
بمحسن حصین شرع در افتاد صد خلل
فروغند بی فروغ اصولند بزرگ
همه نام بی نشان همه علم بی عمل

نه رنگی ز معرفت نه بیرنگی از یقین

نه دستور از نبی نه آئینه از نبی
از این هر دو منحرف اگر شیخ اگر صبی
چه شب کشته و روزین ز بس نه کوی
اگر عالم حکیم اگر جاهل غبی

بشمع همدارند بیاریجه استاین

بجود و نفاق و کفر همه زیکان شد است
دکوباره ساه و رنجیر روان شد است
شرخانه نفاق دگوره جوان شد است
نشانهای دولت خدیو عیان شد است

نماند است ای تی مکر اعرار عین

تو مصباح احمدی تو مرآت داوری
بقدر وسایق برفعت مصداق
برون افدیت لک چه در بند اعور
هزاران هزار سال از ان رتبه برتر

که دجار

که و جال را شود ظهورت شهره این

سراسر و ز اکنون زمان امیر لیت
مهما مهر اکنون که دستگیر لیت
که دین مبین حق بدام اسیر لیت
شکسته ز لیلیست فتاده حقیر لیت

چه ماسو مستمند چه مقم هو مستکین

شها وقت ان رسید که رایت بپا کنی
کوههای کار دین به شمشیر واکنی
لکشت و کنیسه را بر از پارسا کنی
جهان را بیا د حق همه یک نو کنی

دوان نصرت از بسیار روان فحش از زمین

خدا یا باین وجود که دست رسای تو است
ظهورش ظهور تو آخفایش خفای تو است
رضایت رضای او است رضایش رضای تو است
از این طرح عرش و فرش هم آمدی تو است

که ماراد و دید کن منور از ان جبین

شهای این کهن غلام بدام بلا فتاد
بیکجا از دست رفت بیکسر ز پا فتاد
نه پرسی براو چه رفت نه کوئی چرا فتاد
بدرگاه جود تو فتاد و بجا فتاد

تو دهرت بلند من و خاطر حزین

ز بهای الخضر ای عبید سلانه علیه باز و الفقا اثنی و نفس شریف
ز دلم چون شعله نور اله
آفتاب ساز برج در زمکا ه

یعنی آمد شهر یار تشنه لب
جانفش از ملک بدان مطلق عنا
استین افشاند بر هسته تمام
هفت اندامش موله خوشه
رنک کثرت از آئینه وجود
سرفشان از برق برق اهنک تر
جان بدب سر بر کفش خندان خوش
لا ابالی وار کل را باخته
گفت باشم شیر دشمن سوخته
ای عصا مو اکنون جای تو است
ذوالفقار از پنج شاهنشیر میباش
توجه مائی ای فجاخو ممتحن
آئینه ایمان پراز زنگار شد
چراک شرک ای صیقل ظلمت زد
هست این لشکر غبار روی یار

در دل میدان کین جانار طلب
لا مکان جو پای کوبان پرنان
کشته عرشه مع اللهش مقام
پای تاسر محو و مات او شده
شسته سر تا باشد وحدت نمود
بر آتش ار کل کشته وحدت زد تو
کی تو بکیتا این دو تاریم پیش کش
سر قدم فرما بمیدان تاخته
کی بلا بالا قدم بگذار پیش
وقت مهر و زهر از درهای تو است
امتحان چون آمدت کوه مباش
مرك شو با جل شو برق زن
سینه سوهان کن که وقت کار شد
پاک کن ز آئینه دیه خدا
چشم دل و پاک کن از این غبار

بر جمال افتاب افتاب
چون بدو بیضا برون کن ستر
میسود کامروز فیاضی کنه
برد زانی این مجرب چاکچاک
اب حیوان در سباهی اندر است
خضر شوای دشت بیغ افتاب
افتابی کن دل شب ز بدر
یعنی از انچه مهر افروین
حرف توحید که شده اشد
بادم این نفی ایمان گاه باش
پس مخاطب کوه سر پنجه ملی
باید امروز از تو کوه داسکا
ای بد الله که پاست من
در مدح ت چند کوم کیت
همان قدرت قهاری

هر تنه ز این قوم باشد یکجا
برق غیرت زن بد این استار غیب
باتن لاشکل مقراضه کنی
تا در خست افتاب تاب ناک
شب حجاب نوع و سوار است
تا شوم از اب حیوان کامیاب
تا شود خورشید خاور جلوه کو
یکورق بزای ستر کفر و کین
اندر او لایس از لامیرسد
لا اله اند تو الا الله باش
کی تو مانده یاد کارم از علی
ایه قهاری پروردگار
دست حق کوچه هدست من
حق صلا زدم از میت از میت
سطوت سر پنجه جباری

راستین انقام کبریا
تا آتشای خداوندی کند
تا هیت طوت پروردگار
تا نماید قدرت حق کار خویش
نیست چون بخت بست همه
باید ای دستمید و بیضا کنی
کفر را بکسر نمائی سونگون
غیرت بکشتاتوئی ای یکدست
حد ندارد قدرت پروردگار
پس مخاطب داشت جسم پاک را
کای همایون پیکر فرخنده
کارها دارد بتوا و زیار
کارهای بوالعجب بچار سزا
صد بلا در پیش پای دینک
غربت کوبت بر سویاوه کرد

اندکی اید ست حق بیروزی
پیش و ستش و ست پاید کند
کفر را بچید بهم طومار وار
با همان سر بخت قهار خویش
فوق اید ایم زبردست همه
قبطیان را غرقه در یاکنی
غرقه یک در یاکنی در یای خون
غیرت حق را عیان کن هر چه هست
هر چه اندر قوه داری هان بیار
بوسه کاه خسر و لولاک را
من بکار تو فرو در مانده ام
پیش و ست کن که هست پایدار
عالم افکند و هر کس کیت کداز
صد جهان از هر یک اید به تنک
بی سرو سامان چنین هامون نور

و حدت وحشت غریب و زیار
دیدن اندام یاران چاک چاک
آتش حسرت بدل افروخته
خسته بسته نیم کش مشت عیال
خورد سالانی چه غنچه نیم کش
همچو شمع از تشنه گامی شعله زن
بوسه اینها همه ای جسم پاک
بایدت اکنون تن تنها و حید
هم سرت باید ز سنک کین شکست
تیر یاران بایدت شد موبو
ای همایون پیکر حشمت مزار
کار تو امر و زکادی مشکل است
کشته افواج ملایک سینه
هر یک از آن و یکو دشوار تر
تشنه گامی در چنین حالی خراب

هم جفای خصم و هم خذلان یار
پاره پاه سر و قدان روی خاک
دل ز داغ نوجوانان سوخته
منه هتک کردیده ناموسی حلال
نیم مرده نیم بسمل نیم کش
سوخته این جمله را خون در یک
ای تو را گفته ملک روحی فدای
زخم خواهان بر سر دشمن دیو
هم دلت باید ز تیر کینه خست
بایدت در خون نشستن تا
ای نسیم رحمت پروردگار
صبر ایوبی از آن پاد رکلاست
زان بلاهای شکوف رنگ
موج زن رنج و بلا در یکدگر
در دلی از داغ فرزندان کباب

در سر پای ز زخم بی شمار
در خیالی دور زن و عیال
در فراق و درد داغ و دریا
در سر سودای شام وصال
ای مصیبت نامه ای اندام من
سرگذشت تو نذر داختنام
از سرت گویم چه گویم ای دریغ
یا چه از این دشت هایل می رود
گاه تابدار شجر چون نوط
گاه بود و روزه کود و کوشوار
گاه معراجش بیالاکه بریز
قربانی بالایی بستی رفتن^{ست}
سرگذشت سرچنین دان^{سب} سر
از نیت گویم چه ای در خشن^{جسم}
در بخت چون می نشاء و سانی^{ند} می

خند زن خمیازه کش بکلان^ز
در در ریغ و درد مشته خور^{سال}
در هلاک و درد مار و بیم^ب
در تنی از سم اسبان با نیال
ای روا گردید از تو کام من
از بلای تو بشمارم کدام
از نسان یا بود نشد در زیر تیغ
تا کجا منزل بمنزل می رود
گاه خاکستر نشین اندر تنور
گاه در طشت زرد بزم قمار
که کشد نورش تنی از برج دیر
قرب حق از قید هسته^{ست} رستن^{است}
دل کد از جان کز او سینه^{در}
کز سم اسبان شکست است این^{طلسم}
من حکویم چون تنی باقی نماند

و لا ایضاً فی محال^{الح} تن علی^{علیها} مر مع سگینه سلا^{مر} مر^{علیها}
رجبای کلاک کوهر زای من
چون صدق از گفتگول^{بسته} بسته^{بسته}
در دل دامهر از سر باز کن
باز کو از عشق و از سودای^{عشق}
فانیان هسته مطلق طلب
چشم اندوزان فرو فری
ماهیان لجه ریخ و بلا^{عشق}
خاصه ان شاهنشاهی^{عشق}
ان سلیمان الله ذبیح الله^{تأ}
ظل حق سر سایه امکان حسین
باز کو از ان دمی کان عقل کل
یکه و تنها میدان رو طفا^{خویش}
چون حرم اندر حرم بگذشت^{خویش}
بشت سر انداخت خویش^{بشت} بشت^{بشت}
ای تو هم سودای سودای من
هم چه در سفته دیکول^{بسته} بسته^{بسته}
عالمی با پر سوز و ساز کن
و از حرفیان بلا پیمای عشق
خانمان بر هم زن حق طلب
پرنیاد حضرت و از خود^{طی}
شه سواران دیار کربلا
قد علم فرمای کوتاهان^{عشق}
ان خلیل الله امام ابن الاما^م
اولین سرمایه امکان حسین
مظهر بیکتانی ختم رسل
یعنی از هسته قد ان سونهاد
بیخود و بی غیره با بنهاد^{بیش}
ما سوی الله هشت خواندیش^{بشد}

شد مجر از تمام ماسوی
هی مرکب ز کرای دفرق مزاج
هیچ میدانی چه اوجم بر سر^{ست}
همت ما را بکن تختی مدد
او بشب نهاده یابود و شماه
شعله شوق من از او تیر تر
دو الجنا حار و زرد و زیارت^{ست}
پرده بالا برده انوار جمال
ای مبارک مقدم فرخنده ی
حسن کل مطلق نقاب انداز^{شد}
ایجاد عشق و جذب به حسن^{دوست}
عشق ما لباز و حسنش دلربا
جنبش کن جنبشی برق افون
ان خسته مرکب فیروز قال
چند کامی از حرم چون شد^{جدا}

ناجائی که از حسین هم شد^{جدا}
ای براق و هم راسم تو تاج
سیر من از عرش هم بالا ترا^{ست}
ساز هم معراج با معراج جد
من برم این ره بیایان شکار^{ست}
او بیایم و این ره من بسر
جلوه زار است تجلی بار^{ست}
ای سمت نازم غنیمت^{ست} ان مجال
برق سیری زاتو هشته هر که
حمله گاه وصل داد و ریاز شد^{ست}
ننگ بر جان کور زندان وار^{ست}
العجل ای خند مبهون الوحا^{طیر}
بگذر از یک تک ز ملک ما و^{طیر}
ان برادر خونده و هم و خیال
دست تمکین پای بستش از قفا

اوکان سم گشت جلال^{شبه} ک سیر
عذر او را شمر و راسم بگر^{ست}
دید دست پای او را بسته است
طرفه دست غیرت خود شید^{ست} ما
رنجه خورشید ملک از پنجه اش
بوالعجب کف الخضیب لپسند
شعله زن دستی چه پنجه افتا^{ست}
بورج عصمت زار خشان^{ست} احرار
تازه خیزی همچه انقاس سحر
خانه زاد جمله ستر و عفاف
چون در اشکی ز چشم خمیه کا^{ست}
دود شمع بزم بی تاب^{ست} شد
شاه این او را تسلی بخش^{ست}
چون فغان در پرده کوشش^{ست}
کی چراغ نیم کش سوزی چرا

کی صبا سینه ما برو وقت است^{ست} دیر
کان جهان بنما چنین پای^{ست} بست
دست پای رفتنش را خسته^{ست}
او تراود دست حق وان دست^{ست} کا
پرتو مهتاب کردی رنجه اش
دستگیری کوه پای ان سهند
دسته از دوش معنی زهر^{ست} امار
ایه ستاری حق^{ست} اختاری
جمع از بهر بدیتی چون کهر
شب چراغ دوده عبد المنان^{ست}
غلط غلطان آمد تا پدیس^{ست} شایا
لعل آتشناک او ابی شد^{ست}
بزمین از آسمان رخس شد^{ست}
ننگ همچون جان در غوش^{ست} کشید
عالمی را آتش افروزی چرا

حلم احمد کوشکبای چه شد
هر چه طفلی لبیک از آن کوهو
طینت ز این آتش و این بار نیست
آب از جوی جلالت خورده
حیدر آباد ولایت کاخ تو^{ست}
امتحان مارا مقامی تازه^{ست}
نیست رسم تازه مارا ب^{لا}
پس دیگر این ناله این آه چیست
گفت ای فرمان روای ملک عشق
هر چه فرمان میکنی ما بندیم
هم صبور هم شکیبایی کنیم
کو برادر کشته کود و یابد
نشسته گامی را کو بندیم نیز
لبیک شاهد رخساری دیگر^{ست}
ما کو و هی نه جان دل و نیم

ای سکینه صبر هرانی چه شد
برج تسلیم رضا را و ختری
اصل تو ز این ملک خالک آباد^{ندست}
شیرستان رسالت خورده
زان شهر هسته شاخش شاخ تو^{ست}
و این صحف را و این شیرازه^{ست}
از ازل ما بوده ایم و کرب^{لا}
این فغان سوز عالم کاه چیست
ای همایون بادبان فلک عشق
بلش فرمان تو اسراف کندیم
ای شه نشسته هر چه فرما کنیم
سرنه پیچیم از قضا و از قد
کو قضای حق روا نبود کز
کو صبور این بلا بالا ترا^{ست}
مشتی از مایوه زن مشیم^{ست}

در کف مادر دل انداخته
از تمام ماسوی الله هر چه^{ست}
در میان این سپاه سنگدل
هر یکی در ظلم آتشپاره
چیزست مارا چاره مارا چاره^{چیزست}
صبر تا این جارسایی کی کند
نیست در این قوم غراز سنگدل
هر یکی صد خانان آواره کن
قطره در نزد این قوم لثام
نی بگویم رحمت آرند و نه آه
آتشین طبعند از آتش بتر
الغیاث ای رحمت حق الغیاث
زارهان مارا از این بحر بلا
بوق غیرت زن بخاشاک خسا^{ست}
در بدر مگذار مارا زای بد

دل داغ نوجوانان سوخته
لبیک تو بودی تو هم رفتی^{ست}
جمله در بیداد لبیک اهنکدل
هر یکی را دل چه کوده خار
چاره چاک دل صد باره^{چیزست}
ناقه را اینجا صبوری کی کند
نشسته خون یتیم تنک دل
هر یکی صد کوی یوسف ناره^{ست}
آب از آن نشسته کمان زار^{ست}
نی طفل خورده سال به کنه
بی کنه سوزند با هم خشد^{ست}
الغیاث ای فیض مطلق الغیاث
ز این دیار سهمناک کرب^{لا}
ما غریبان را بسا مانی رسا^{ست}
از همان مای که آوردی

گفت که رنگین غزال مشکوی
شرط این کار است جانناختیا
ایچنین کوخا نمان اواره یم
سند خاره خواب باز خوابکا
قللگاه من دو کامی بنیست
ای فغان از راه دور شام شو
بومن این ره جاست کاه می شو
برشتر لبستید چون بار سفر

خونجگر کردی مرزا این گفتگو
نیست ما را اختیار هیچ کار
اختیاری نیست ما بچاره
می کند به موجب بر خود تن
منزل دوری مراد بر پیش نیست
ای در رخ از شومی امر زبوم
قطع این منزل شما را کی شود
من بدینال شما ایم بسر

۱۴۴۹
 ۱۴۴۹
 ۱۴۴۹

نسطور شاه
دانا شاه
احمد شاه
محمد شاه
نادر شاه

خود را با افتخار خود

خود را با افتخار خود
 نه چرخ برفتار جزو حال
 نه بجای پای پای
 نه بجای فلاح باغ از هر
 نه بجای جان تن ده و ناله
 نه سامان دهی بکند
 که باقی نیست در وی
 حسان چکار بر دارند

چند برفتار سید از و
 که اگر از خود نشود
 ندیده هیچ ناصد بهر
 و لیک ادراک و صلح
 شب سودن ز آتش
 حسان اسان وصال

و با علت شود بشخص
 نكشته اسباب است
 هر کز نجره شد بهر
 نه بجای آباد و قبر است
 نه بجای سر هفت جند
 نه جسی به هوا کس
 پس این عالم بدین کار
 هر آنکه هر ساعت برنگ

بخود برای تظلم که رفت
 که با وجود این سار و
 نه به هیچ قاصد صاف
 بدو از جلوهای حسن
 بود این وعده و نیت
 که مانند آنکه در آن شکل